

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY PRZEMYSŁU CEMENTOWEGO
OPRACOWANY PRZEZ
OŚRODEK DOKUMENTACJI NAUKOWO-TECHNICZNEJ PRZEMYSŁU CEMENTOWEGO
(Dodatek do miesięcznika „CEMENT — WAPNO — GIPS“)

Rocznik III

OPOLE — LUTY 1951

Nr 2

Gwiazdkami obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje znajdujące się w bibliotece Biura Projektów Przemysłu Cementowego.

75	666 — 114	L 10 — 2/51	82	621.867	L 10 — 2/51
Lafuma H. (dyrektor Centr. Studiów i Bad. Przem. Spoiw Hydraul.), Brocard J., inż., dr (Laboratoires du Bâtiment et des Travaux Publics): Badania nad stałością soli Candlot'a. „Recherches sur la stabilité du sel Candlot“. Paryż 1948 (4 str., 5 rys., 11 poz. bibliog.). Publikacja Nr 15 Centrum Studiów i Badań Przem. Spoiw Hydraul. Paryż. (7e). 197, Boulevard Saint Germain. Odbitka artykułu ogł. w <i>Chimie et Industrie</i> (Fr) Nr specjalny na Kongres Międzynarodowy Chemii Przemysłowej. Nr Bibl. 1318. Obserwacje nad stałością cementów w czasie, jak również nad zachowaniem się różnych spoiw hydraulicznych przy wyższych temperaturach doprowadziły autora do wniosku, że siarko-krzemian wapna odgrywa w tych procesach doniosłą rolę. Niniejsza rozprawa potwierdza stałość soli Candlot'a w temperaturze zwykłej i stanowi zarazem przyczynek do studiów nad jej zmianą przy wyższych temperaturach.			Urządzenia transporterów tocznych. „Konwiejernerje ustrojstwa potocznych linii“. 1948, Maszgiz. Moskwa. str. 189, cena zł 270.		
76	549	L 10 — 2/51	85	666	L 10 — 2/51
Pigon M.: Elementy mineralogii. (Éléments de Minéralogie). Dunod, Paryż, str. 237, 16 × 25 cm, 277 rys., brosz., cena 750 fr. fr.			M. J. Sapoźnikow, I. A. Buławin: Maszyny i aparatura w przemyśle glino-krzemieniowym. „Maszyny i aparaty silikatnoej promyszlennosti“. Część I. Moskwa, Promstrojizdat, str. 442, cena 15 rub. 75 kop. (w oprawie). Książka przeznaczona do użytku Wyższych Szkół Technicznych ZSRR podaje opisy konstrukcji oraz zasady obliczania maszyn i aparatów, używanych w przemyśle mienralnym. (S. D.).		
77	555	L 10 — 2/51	84		L 10 — 2/51
Trefeshen J. M.: Geologia techniczna. „Geology for engineers“. Dunod, Paryż, str. 631, 16 × 25 cm, ilustracje, oprawna, cena 5.75 dol.			Le Roy L. W.: Podziemne metody geologiczne. „Sub-surface Geologic Methods“. 1950, Golden (Colo) Colorado School of Mines, Department of Publications, II. wyd. 1156 stron, 600 rys., 60 artykułów opracowanych przez 50 współautorów. Książka omawia skały osadowe, składy okrucnowe, zawartości nierozpuszczalne, zbieranie i badanie próbek z otworów do sondowania podglebia, zaleganie sondowanej warstwy, właściwości magnetyczne, pomiar zalegania projektowanie i zastosowanie różnych głowic świdrów i inne zagadnienia z zakresu badań geologicznych.		
78	555	L 10 — 2/51	85	666.97	L 10 — 2/51
Desio A.: Geologia inżynierska. „Geologia applicata all'ingegneria“ Dunod, Paryż, str. 856, 15 × 25 cm 305, rys. (po włosku cena 4.800 lirów).			L'Hermite R.: Beton i Cement, Drzewo. „Bétons et Ciments, Bois“. Paryż 1940. Nakładem Herman i Co, 91 str., 51 ilustr. Jest to trzeci tom wykładów autora o cementie, betonie (Struktura betonu oparta na spoiwie hydraulicznym, skład betonu przy uwzględnieniu granulacji kruszywa. sposoby badań fizykalnych i mechanicznych). Ostatni rozdział mówi krótko o drzewie.		
79	547	L 10 — 2/51		666.943	L 10 — 2/51
Quiring prof. dr.: Wstęp do petrografii. „Kurzeinführung in die Gesteinkunde“. — Inst. für Mineralogie u. Petrographie der Technischen Universität, Berlin 1949, cena 2 DM. —. 92 str., 3 tab., wg Glücka u f. t. 84, nr 45/46, 5 list. 49, s. 839. Podręcznik dla studentów opisujący budowę skorupy ziemskiej, poszczególne składy wchodzące w jej skład, sposoby określania skał i ich zastosowanie.					
80	551	L 10 — 2/51			
Quiring H., prof. dr inż.: Krótki wstęp do geologii. „Kurzeinführung in die Geologie“. Inst. für Geol. und Paläontol. der Techn. Universität, Berlin 1948, D-87 str., 8 tab., cena 2 DM, wg Glücka u f. t. 85, nr 45/46, 5 list. 49, s. 839. Podręcznik dla studiujących górnictwo, miernictwo górnicze i budownictwo. Część pierwsza obejmuje geologię ogólną, kosmiczną, egzogenezę i endogenezę, a część druga — geologię historyczną z tablicami paleontologicznymi.					
81	615.63	L 10 — 2/51			
Amer Arthur I.: Krzemica z chemicznego punktu widzenia. „The Chemical Aspects of Silicosis“ London 1942, H. K., Lewis, cena 5 szyl.			Teixeira Lopes Antonio, inż.: Cement Portlandki. „O Cimento Portland“ — Lisboa, 1942, Nakład Minerwa Calcado do Garcia 2, 276 str., 73 ilustr. Autor był dyrektorem technicznym cementowni „Cimento Teja“. Jest to podręcznik instrukcyjny o produkcji cementu portlandzkiego i o prowadzeniu ruchu w cementowniach. Książka posiada 15 rozdziałów: 1. Objasnienie podstawowych pojęć, rozwój historyczny, statystyka, 2. Badanie surowców, 3. Chemia cementu (w oparciu o książkę Lea i Desch'a, Zementverlag 1937), 4. Struktura cementu, 5. Teoria twardnienia cementu, 6. Fabrykacja cementu, 7. Wypalanie klinkru cementowego, 8. Ogniotrwała wymurówka pieców obrotowych, 9. Trudności ruchowe przy piecach obrotowych, 10. Termochemia pieców obrotowych, 11. Materiały opałowe, 12. Mielenie i pakowanie, 13. Kontrola ruchu (analizy), 14. Wpływ wody morskiej i innych materiałów na cement portlandzki, 15. Właściwości portugalskich cementów. Załącznik podaje normy portugalskie.		

Artykuły.

I. Surowce. Badania i zagadnienia laboratoryjne.

- 87* L 10 — 2/51
Komisja Badań technicznych Syndykatu konstrukcji żelbetonowych we Francji. „Commission d'études techniques de la Chambre syndicale des Constructeurs en ciment armé de France”. *Travaux*. (Fr). 1050. nr 192, październik, s. 721—6. — Wstęp wygłoszony przez przewodniczącego E. Fougea; referaty: A. Cauquot, E. Freyssinet, R. L'Hermite. Ten ostatni poruszył trzy specjalnie interesujące zagadnienia dotyczące: 1. przedwczesnego wiązania cementu, 2. prób cementu dostarczonego na budowę i 3. skurczu betonu. Przyczyny anormalnego wiązania cementu nie są jeszcze dokładnie znane. Może to być skutkiem zbiegu zjawisk fizycznych i chemicznych w czasie mielenia klinkru, wpływu temperatury w młynach i silosach lub inne. Czas wiązania bada się po dawanemu igłą Vicata. Próbkę do badania cementu o wymiarach 4×4×16 cm wykonuje się z zaprawy, do której użyto piasku z Leucate i Fontaineblau o ziarnach mniejszych od 2 mm, przy współczynniku cementowo-wodnym równym 2. Wady dotychczasowych badań skurczu betonu mogą być usunięte przez zastosowanie fal dźwiękowych, które można użyć do wykrywania charakterystyki materiału, braków, rys itp. Celem ujednoczenia metod realizuje się „Międzynarodowy Związek Laboratoriów do Badań Materiałów i Konstrukcji”. (N. A.).
- 88 620.189 L 10 — 2/51
Rüdiger O.: Postępy w badaniu materiałów ultradźwiękiem. *Stahl u. Eisen* (Nm). 70, 1950, 22. VI. s. 561—5, (rys. 10). Zasady, rozwój i stosowanie ultradźwięków do badania materiałów bez niszczenia próbek. (Sposoby: intensywność, echo, rezonans i inne).
- 89 662.615 : 666.952 L 10 — 2/51
Plank F. H. inż.: Popiół z węgla brunatnego jako środek wiążący. „Braunkohlenasche als Mörtel — Bindemittel”. *Braunkohle*. T. 2, 1950, nr 3/4, s. 52, (8 poz. bibl.). W czasie wojny zostały zapoczątkowane próby użytkowania jako środka wiążącego zamiast cementu, mialkiego lotnego popiołu (Filterstaub), opadającego na ziemię po spaleniu węgla brunatnego w siłowniach. Największą wytrzymałość otrzymano przy mieszaninie wapna gaszonego i 70% popiołu. Zastosowanie tego środka możliwe jest tylko do robót naziemnych bez oddziaływania wody. Konieczne są dalsze próby i badania nad rozszerzeniem zakresu zastosowalności. (P. P. G. Nr 8/50).
- 90 620.189 L 10 — 2/51
Jellingshaus W.: Nowości w dziedzinie badania materiałów bez zniszczenia próbek metodą elektryczną i magnetyczną. *Stahl u. Eisen*. (Nm) 70, 1950, 22. VI. s. 552—61, (28 rys., 8 poz. bibl.). Zasady, nowości, dodatnie i ujemne strony metody elektrycznej i mechanicznej przy niezniszczalnym badaniu materiałów. Metoda gotowania w oleju, badania termiczne i metoda fluorescencji.
- 91 620.17 L 10 — 2/51
Berthier R. M.: Studium i kontrola praktycznych właściwości cementów i betonów (zakończ.). „Étude et contrôle des caractéristiques des ciments et bétons (fin)”. *Terres et Eaux*. (Fr), 1950, s. 62—76, (rys. 14). Pomiar siły ścisłalnia. Formy uszkodzeń szkieletów próbnych. Próby ścieralności i inne badania.
- 92* 66.022.6 L 10 — 2/51
Matouschek F.: Granulometria cementów. „La granulométrie des ciments”. *Rev. Matér. Constr.* Ed. C. (Fr). 1950, Nr 417, czerw., s. 197—201, (8 rys.). Część teoretyczna. Przybliżone metody obliczania powierzchni specyficznej ciał mielonych. Porównanie składu granulometrycznego cementu laboratoryjnego i cementu fabrycznego. Porównanie różnych młynów.
- 93* 622.35 L 10 — 2/51
Gusew A. M. inż.: Zastosowanie transportu samochodowego w kamieniołomach. „Primenenie avtomobilnogo transporta na gornych rabotach”. *Gorn. Zurn.* (Z. R.). 1950, 6 czerw., s. 35, (4 str., 2 tab., 5 rys., 1 fot.). Przez zastosowanie w 2 kamieniołomach wapienia transportu samochodowego, zamiast transportu kolejją wąskotorową — uzyskano zwiększenie wydajności przy jednoczesnym zmniejszeniu obsady oraz kosztów wydobycia. Urobek załadunku się na samochód czerpawką o pojemności czerpaka 1,9—3 m³. Wyładunek odbywa się automatycznie przez podniesienie skrzyni samochodu o 50°. Pojemność samochodu wynosi 3,6 m³, ładowność 5 t. Silnik dieslowski o mocy 110 KM. Zużycie paliwa 55 l na 100 km. Znaczna zwrotność samochodów. Wydajność jednego samochodu na zmianę przy przebiegu o długości 4,5 km wynosi 160 t, względnie 270 t przy przebiegu o długości 1 km (P. B. G. Nr 8/50).
- 94 622.233 L 10 — 2/51
McCormack M. L.: 75 lat postępu w wierceniu otworów w skałach. „Seventy five years of rock-drill progress”. *Min. Congr. I. T.* 36, 1950, nr 3, s. 20, (8 str., 5 wyk., 8 fot.). Historyczny rys rozwoju maszyn do wiercenia otworów w skałach. Pierwsze maszyny do wiercenia. Zastosowanie przepłukiwania otworów, automatyczny posuw maszyny, wymienne ostrza z węglików wolframu.
- 95 621.879 L 10 — 2/51
Czerparka linowa krocząca. „Large walking dragline excavator”. *Iron Coal Trad. Rev.* (Angl). T. 160, 1950, nr 4281, marz., s. 754, (1 fot.). W Scanthrope (Anglia) zastosowano do robót ziemnych nowej typ czerparki liniowej kroczącej typu Marion 7400 o pojemności czerpaka niespełna 12 m³. Konstrukcja i dane techniczne. (P. B. Górn. Nr 8/50).
- 96* 622.355 + 622. 255 L 10 — 2/51
Mocine D.: Eksploatacja podziemnego kamieniołomu wapniakowego o wielkiej wydajności. *Rock Prod.* (SZ). T. 53, 1950, maj, s. 72—74, (4 rys.). Stosowanie małych ładunków celem wydobycia wapniaka. Rozmieszczenie otworów strzałowych. Kruszenie i sortowanie wapniaka. Silosy. Magazynowanie.
- 97* 621.879 L 10 — 2/51
Motobierak „Goliat” typ. B. K. 12). *Drogownictwo*. (Pl), T. V, 1950, nr 10, s. 325, (str. 1, fot. 2). Ciągnik 2-kołowy, diesel 150 KM, z kołową skrzynią zbierakową o pojemności 9,2—11,2 m³. Opis działania. Szerokość noży 2,66 m, maks. głębokość ścinania 26 cm, maks. grubość warstwy gruntu przy rozścielaniu 32 cm, długość zbierania 11,0 m, szerokość zbieraka 3,54 m, ciężar zbieraka (bez urobku) 18 t. (K. Cz.).

III. Cementy w ogólności.

- 98* 666.94 L 10 — 2/51
Lafuma H.: **Ewolucja przemysłu cementowego.** „L'évolution de l'industrie des ciments“. Rev. de l'Ind. Mines (Belg. Liège) 9, 1950, czerw., s. 141—9. Jakość cementów i sposoby produkcji. Wymagania, którym odpowiadać muszą cementy: cementy do zwykłych robót betonowych, oznaczające się stałą jakością i poręcznym sposobem stosowania i cementy o wyjątkowej wytrzymałości do konstrukcyj specjalnych. (K. Cz.).
- 99* 666.94 L 10 — 2/51
W.: **Dzisiejszy stan japońskiego przemysłu cementowego.** „Der heutige Zustand der japanischen Zementindustrie“. Zement Kalk Gips (N), T. 5, 1949, nr 8, s. 184 (z Pit and Quarry) (0.75 str., 3 tab.). Materiał oparty na artykule Mitsuzo Fujii z „Pit and Quarry“. W 1947 r. powstało Japan Cement Engineering Association. W czasie wojny poniesione straty wynoszą 8%. Japonia posiada 37 cementowni, z tego 28 pracuje metodą moką, 7 suchą, a 2 obydwoją metodami. Z braku węgla cementownie pracują w 27% pełnej zdolności. Gatunki: portlandzki normalny i wysokowartościowy, hutniczy i pucolanowy. Na rok bieżący zapotrzebowanie: 8.144.000 t; produkcja 3.700.000 t; produkuje się przeważnie dla Amerykanów w/g ich norm. (S. D.).
- 100* 66.022.6 + 559.215 L 10 — 2/51
Kallauner O. inż. dr., Rosa J. inż. dr (Brno): **Drobne mielenie cementu i sposoby pomiaru miakkości (dok.).** „Jemnosti mletí cementu a spůsoby jejího stanovení (dok.)“. Stávkovo. (Cz). 1950, nr 21, (t. XI), s. 265. (3,5 str., tab. 6, wyk. 4). Uzupełnienie artykułu w „Stávkovo“ Nr 19/1950 s. 227. W tabelach podano właściwości 12 badanych rodzaj cementów. Szczególnie w odniesieniu do pomiaru powierzchni specyf. (mniejsza u cementów hutniczych niż portlandzkich). Im większa jest powierzchnia specyficzna cementu, tym cement staje się chemicznie aktywniejszy. Według powierzchni specyf. można sądzić o przydatności cementów i o ich ekspansywności. Cementy o większej powierzchni specyf. mogą zawierać większy procent MgO, niż dopuszczają normy. Koszt niektórych aparatów w kor. czechosłowackich (K. Cz.).
- 101* 666.845.4 L 10 — 2/51
Anselm W. (Heidelberg): **Przemiał cementu w młynach bez oddzielnika powietrznego lub z oddzielnikiem.** „Verbundmühle oder Sintermühle bei der Zementvermahlung“. Zement Kalk Gips. T. 5, 1950, nr 9, s. 202, (str. 2,5, poz. bibl. 8, tab. 1). Artykuł zawiera tezy dyskusyjne artykułu J. Heyd'a o cementach mielonym z oddzielnikiem powietrznym. Między innymi autor zgadza się z wywodami J. Heyd'a o porównawczych wynikach cementów o jednakowej strukturze chemicznej i jednakowym uziarnieniu. Sproszczenia te opierają się na pracy „Struktura i zdolność przemiałowa klinkru cementowego“, Tarasci i Cereseto. W końcowej części artykułu znajdujemy odpowiedź J. Heyd'a na wywody Anselmego. (R. C.).
- 102* 621.6 : 666.945.4 L 10 — 2/51
Heyd J.: **Przemiał cementu oddzielnikiem powietrznym.** „Windgesichteter Zement“. Zement Kalk Gips. (Nm), T. 5, 1950, s. 199, (2 str., 3 tab., 1 wyk.). Autor omawia wywody Anselmego, dotyczące prze-
- miału cementu w młynach kombinowanych bez oddzielnika powietrznego: 1) wytrzymałość cementu jest większa, 2) zużycie energii niższe. Rozważania autora dotyczą wyników porównawczych, które powinny obejmować klinkry o jednakowych właściwościach chemicznych i fizycznych. Wytrzymałości cementu można porównywać wtedy, gdy zgodne są struktura chemiczna i uziarnienie cementu. Autor podaje przykłady badań w wykresach i tablicach. (R. C.) (patrz artykuł pod tym samym tytułem tego samego autora w Tonind. Ztg. (Nm), 74/1950, 11/5, poza tym Zement Kalk Gips Nr 5/1950, s. 54).
- 103* L 10 — 2/51
Metody pracy pieców obrotowych o wielkich zdolnościach produkcyjnych. „O putjach i polzowanija moszcznych wsrzczajuszczysia pieczei“. Prom. Stroit. Mat. (ZSRR). Cały szereg cementowni radzieckich posiada piece obrotowe o dł. 150 m. Istnieją dwa poglądy zmierzające do racjonalnej pracy pieca: zasilanie pieca surowcem w ilości maksymalnej nie obawiając się wysokiej temperatury klinkru wychodzącego z pieca“. 800—900 C, 2) zasilanie pieca surowcem w takiej ilości, aby temperatura klinkru wychodzącego nie przekraczała 400—500 C. Autor omawia odbywając poglądy. Krytykując drugi pogląd i stwierdzając na podstawie rozważań teoretycznych warunków pracy pieca i praktycznych osiągnięć, że tylko pierwszy pogląd powinien być podstawą pracy pieca o dł. 150 m. Autor podaje dane, otrzymane w jednej z cementowni radzieckich. Metoda pracy pieca, odpowiadająca pierwszemu pogładowi, wyraziła się w efekcie wydajności pieca 27—28 t na 1 godz. Zmiana zaś systemu pracy pieca odpowiadającego drugiemu pogładowi doprowadziła do zmniejszenia wydajności, a mianowicie do 20—21,5 t na 1 godz. Poruszone przez autora zagadnienia pracy pieca obrotowego o wielkiej zdolności produkcyjnej wymagają dalszej dyskusji. (R. C.).
- 104* L 10 — 2/51
Compagnie Française „Blaw Knox“: **Łamacze udarowe „New Holland“.** „Les concasseurs à percussion „New Holland““. Revue des Mat. (Fr). 1950, nr 415, kwiecień, s. 142—5, (str. 2, rys. 1, fot. 1). Artykuł reklamowy amerykańskiej firmy produkującej we Francji typ łamacza udarowego przewyższającego wszystkie dotychczas znane: oszczędnością mocy zainstalowanej i zużytej energii za jednostkę produktu wydajnością, redukcją dwóch stopni łamacza do jednego itp. Wymaga stali, specjalnie utwardzonej na uderzenia. (N. A.).
- 105* L 10 — 2/51
A. Schmid: **Mielenie minerałów w rozdrabniaczach walcowych.** „La mouture fine des minéraux dans les tubes broyeur“. Revue des Mat. (Fr). 1950, kwiecień, nr 415, s. 140—142, (str. 2^{1/2}). (Również w „Zement Kalk Gips“, kwiecień 1949). Opis rozdrabniaczy (młynów) kulowych. Metoda sucha i mokra. Ładunki elektryczności statycznej powodują oblepianie się mielników, ścian rozdrabniacza oraz sprzyjają tworzeniu się bryłek lub płytek z materiału zmielonego. Środki zaradcze. Patenty. Rola gipsu. (N. A.).
- 106* L 10 — 2/51
Smidth F. L.: **Nowoczesne rozdrabnianie (mielenie) cementu.** „Broyage moderne du ciment“. Revue des Mat. 1950, nr 415, kwiecień, str. 144—5, (rys. 2). Artykuł reklamowy firmy F. L. Smidth, dotyczący zastosowanie: do napędu młynów cementowych, reduk-

tora „Symetro“, pozwalającego zmniejszyć średnice kół zębatach, — dwóch łożysk ślizgowych w miejsce jednego zwyczajnego, co ułatwi doprowadzenie wentylacji i materiałów i zmniejszy moment gnący, — oraz chłodzenia młynów przez wtryskiwanie wody do komory zamiast, jak dotychczas, zraszania płaszcza zewnętrznego. (N. A.).

107* 666.943.6 L 10 — 2/51

Worki z papieru krepowego. „Crinkled — Paper Bag“. Pit and Quarry. T. 13, 1950, nr 2, sierp. s. 104, (wzmianka). Worki z papieru krepowego odznaczają się sprężystością i wytrzymałością na wstrząsy i obciążenia. (M. S.).

IV. Żużle cementowe i cement hutniczy.

108* 669.162.265 L 10 — 2/51

Zięba Jerzy inż. (instytut Rolnictwa): Kontrola zasadowości żużla martenowskiego na podstawie wyglądu zastygłego placka. Hutnik. (Pł.). T. XVII, 1950. Nr 7—8, s. 196, (str. 8¹/₄, tab. 1, rys. 3, wyk. 1, poz. bibl. 4). Sposoby pobierania prób żużla i kapieli. Wzorce zasadowego żużla martenowskiego. Ocena zasadowości żużla na podstawie cech fizycznych zastygłego placka w porównaniu z wielkościami otrzymanymi z analizy chemicznej. (K. Cz.).

109 666.952 L 10 — 2/51

Keil F.: Brytyjska norma dla pumeksu hutniczego jako dodatku do betonu. „Britische Norm für Hüttenbims als Betonzuschlagstoff“. Stahl u. Eisen. T. 69, 1949, Nr 26, s. 966, (str. 1).

110 669.162.265 L 10 — 2/51

Wolf W.: Rozpuszczanie fosforytów w płynnym żużlu wielkopiecowym. „Aufschluss von Rohphosphat in flüssiger Hochofenschlacke“. Stahl u. Eisen. T. 70, 1950, nr 1, s. 24, (2 str., 1 tab., 1 rys.). (P. P. II. — Nr 7/8 — 50, poz. 6—36*). Badano możliwości rozpuszczania surowych fosforytów w płynnym żużlu wielkopiecowym, celem uzyskania sztucznego nawozu, zawierającego obok wapna również rozpuszczalny fosforan wapnia. Próby uzyskania nawozu, zbliżonego do tomasyny zawiodły z powodu zbyt małej ilości ciepła w żużlu, niewystarczającej do rozpuszczenia potrzebnych ilości fosforytów. Uzyskano natomiast dodatnie wyniki przy otrzymywaniu nawozu, zawierającego 1,5 do 18% rozpuszczalnego kwasu fosforowego, co odpowiada wymaganiom przy nawożeniu, o ile chodzi o stosunek wapna do kwasu fosforowego. Najlepsze wyniki uzyskano przy wdmuchiwanie mialkich fosforytów do żużla przy pomocy sprężonego powietrza. A. O.

VI. Cementy specjalne.

111 L 10 — 2/51

Clark H. N.: Beton ogniotrwały do wymurówki pieców. Chem. Abstr. 41, 1941, 1, 260 b. Opis produkcji nowego cementu glinowego, sporządzonego w 60% z surowca zawierającego 90% Al_2O_3 , 10% zanieczyszczeń (Fe_2O_3 , SiO_2), a w 33% (wagowych) z wapnia, mającego 1,87% SiO_2 i 1,15% $MgCO_3$. Po wypaleniu, szybkim ostudzeniu i po mieleniu skład tego cementu jest następujący: 7,66% Al_2O_3 , 24% CaO , 0,8% SiO_2 i 0,54% różnych zanieczyszczeń. Punkt topnienia 20 st. S.

112 666.942.8 + 666.975 L 10 — 2/51

Scheidegger F.: Beton napowietrzony dla warunków szwajcarskich. Schweiz. Bauzeitung. T. 68, 1950, nr 3, czerw., s. 294—6, (3 rys.). Rozważania nad dodatkami i ujemnymi własnościami różnych amerykańskich środków napowietrznych i porównanie ich z środkami produkcji szwajcarskiej.

113* 666.942.7 L 10 — 2/51

Collins A. R. Zasady sporządzania betonu wysokowartościowego (c. d.). Roads and Road Constr. (Angl.). 28, 1950, maj, s. 134—8, (2 rys., 1 tab.), 8 poz. bibliog.). Stosunek między szybkością twardnienia betonu, a temperaturą. Ubijanie i zagęszczanie betonu. Stosowanie cementów specjalnych i dodatków przyspieszających. Kontrola jakości betonu. Praktyczne zastosowanie.

114 666.942.7 L 10 — 2/51

Collins A. R.: Zasady wytwarzania betonu o wysokiej wytrzymałości. Reinforced Concr. Rev. (Angl.). 2, 1950, styczeń, s. 29—48, (6 rys., 1 tab., 10 poz. bibl.). Warunki jakim powinien odpowiadać beton o wysokiej wytrzymałości. Wpływ dozowania składników na wytrzymałość betonu. Stosunek między szybkością twardnienia, a temperaturą. Ubijanie (gęstość betonu). Stosowanie cementów specjalnych i środków przyspieszających.

115* 666.952 L 10 — 2/51

Blank R. F.: Sadza użytkowa jako pucolana. Jour. Amer. Concr. Inst. 21, 1950, maj, s. 701—704. (4 rys., 2 tab., 5 poz. bibl.). Możliwości ekonomiczne, zastępując część cementu portlandzkiego sadzą, względnie popiołem kominowym. Zastosowanie popiołu kominowego (Fly-ash) przy budowie zapory Hungry Horse. Rozważania nad wynikami takiego dodatku na urabialność betonu, na jego wytrzymałość na ściskanie, na trwałość, na wodoszczelność, na temperaturę hydratacyjną, na zmiany objętościowe i na reakcje z alkalicznym kruszywem.

116 666.942.8 L 10 — 2/51

Meneghini D.: Cementy w budowlach hydroelektrycznych. L'Energie elettrica (Wł.), 27, 1950, kwiecień, s. 233—7, 15 poz. bibl. Referat o studiach, przeprowadzonych przez włoskie stowarzyszenie rozprowadzania energii elektrycznej, przy uniwersytecie w Padwie, w składzie chemicznym cementów, o reakcjach chemicznych w czasie wiązania i twardnienia i o stosowaniu cementów w budowlach hydroelektrycznych.

117* 666.942.8 L 10 — 2/51

Barona F.: Przepisy meksykańskie dla cementu przeznaczonego do masywnych budowli betonowych. Rock Products. (S. Z.), 53, 1950, kwiecień, s. 156—8 i 166, (2 rys.). Wymagane własności: wytrzymałość, odporność wobec wody i soli, stałość objętości, dopuszczalne ciepło hydratacji, brak objawu ekspansji w obecności alkali lub niektórych soli, odpowiednia plastyczność. Cementy ulepszone. Dokładne wyszczególnienie wymagań wobec tego rodzaju cementów.

VII. Stosowanie cementu i technologia batonu.

118* 691.88 L 10 — 2/51

Matasiewicz Stanisław, inż.: Trocinobeton. Mat. Bud. R. V, 1950, Nr 6, czerw., s. 145, (21 str., 1 rys., 20 tab.). Znaczenie mineralizowania odpadków: zneutralizowanie tłuszczów i kwasów w stosunku do cementu. Rodzaje trocin i ich własności. Mineralizacja. Wynik badań nad trocinobetonem w Zakładzie Żelbetnictwa Politechniki Gdańskiej w 1948 r. Cement: przechowywanie, badanie cementów, waga objętościowa cementu. Wapno, piasek, trociny, roztwory, sposoby mineralizacji i zarabianie. Kompozycja betonów. Jakość cementu i rodzaj mineralizacji. Zestawienie wyników Mineralizacja chlorkiem wapna w roztworze wodzianu wapnia jest raczej szkodliwa. Dodatek chlorku wapnia poprawia kilkakrotnie efektywność stałych (zleżalych cementów) o ile beton jest tłusty. Uzupelnienie cementu przez wapno poprawia nieco wytrzymałość.

119 620.191 : 666.97 L 10 — 2/51

Batta G.: Korozja chemiczna betonu i materiały w ogólności. „La corrosion chimique des bétons et des matériaux en général”. Chimie et Industrie. (Fr.). 63, 1950, maj, s. 502—511, (14 rys., 8 poz. bibliog.). Znaczenie chemicznego rozkładu materiałów. Wypadki, które powodują korozję. Studium fizyczno-chemiczne korozji.

VIII. Wapno.

120* 666.912 L 10 — 2/51

Atherton C. R.: Wzrost sprawności pieców szybowych na drodze modernizacji. „Fuel Efficiency and Kiln Production Improved by Modernization”. Pit and Quarry (S. Z.) 45, 1950, nr 2, sierp., s. 65, (str. 1¹/₂, fot. 3). Drogę modernizacji i mechanizacji wapiennika wyposażonego w stare piece szybowe opalane drzewem, zasilane ręcznie, osiągnięto podwyższenie wydajności pieców i znaczne oszczędności w zużyciu paliwa. Można wykorzystać jako materiał rzeczowy dla modernizacji starych wapienników z piecami o ciągu naturalnym i ręczną obsługą.

121* 666.915 L 10 — 2/51

Steyer W.: Ocena wapna budowlanego. „Beurteilung von Baukalken”. Zement Kalk Gips. (N). T. 5, 1950, Nr 8, sierp., s. 176, (2¹/₂ str.). Dla oceny wartości wapna koniecznym jest oznaczenie wolnego, czynnego CaO. W tym celu autor podaje kilka metod chemicznej i fizycznej natury; z chemicznych — przez miareczkowanie. Dla pełnego obrazu wartości wapna budowlanego należy ustalić zdolność jego gaszenia przez pomiar temperatur i analizę krzywej temperatur oznaczonych podczas gaszenia wapna. Ponadto przytoczony jest cały szereg innych, praktycznych metod. Upatrując zależność pomiędzy właściwościami chemicznymi i fizycznymi, autor zaleca, aby wartości wyrażające je były układane w odpowiednim porządku, co ułatwia rozpoznawanie wartości wapna budowlanego. (S. D.).

122* 666.915 L 10 — 2/51

Postępy w dziedzinie wapna rolniczego. „Agricultural Limestone Promotion”. Rock Products (SZ). T. 53, 1950, nr 9, wrzesień, s. 75. Istnieje Instytut Wapna Rolniczego (Agricultural Limestone Institut), który wydał swoim członkom około 70.000 egz. prospektów i 2.000 t. szt. broszur Wygłasza odczyty radiowe dla rolników o nawapnianiu gleby.

125* 622.55 L 10 — 2/51

1000 ton dziennie łamanego kamienia w Misplaced Ledge. „1.000 Tons of Crushed Stone Taken Daily from Misplaced Ledge”. Pit and Quarry (SZ). 45, 1950, nr 2, sierp., s. 97, (str. 1¹/₂, wyk. 5). Nowoczesny kamieniołom wapienia wyposażony jest w urządzenie mechaniczne tak do skrywania jak i eksploatacji. Kamień łamie się w trzystopniowej łamiarni i po segregacji ładuje się przenośnikiem taśmowym na wagony kolejowe lub samochody. Produkcja dzienna kamieniołomu wynosi 1100 t.

IX. Dolomit.

124* 666.76 : 555.672 L 10 — 2/51

Kukoljew G. W.; Kiwin D. I.: Wodoodporne cegły dolomitowe w służbie przemysłu. Ognieupory. (ZSRR) 1947, nr 7, s. 507—521. Przeprowadzono próby z ceglami dolomitowymi, które leżały 4 lata pod gołym niebem. Nie stwierdzono żadnych zmian w ich właściwościach, a to dzięki ich odporności na wodę i wpływy atmosferyczne. Cegły te zastosowano do wymurówki pieców na miejsce cegieł magnezytowych i to w strefie spekania i w strefie ochładzania w piecach przeznaczonych do wypalania dolomitu i klinokru cementowego, jak również w piecach elektrycznych i w piecach martenowskich. We wszystkich tych wypadkach cegła dolomitowa okazała się bardziej przydatna niż cegła magnezytowa, nie wykazując żadnych pęknięć ani też odłamów i spiekając się wraz z metalurgicznym dolomitom w jednolitą masę, odgrywającą rolę warstwy ochronnej.

125 666.76 : 555.672 L 10 — 2/51

Postępy w stosowaniu dolomitowych wymurówek pieców. The Refractories Journal 1947, I, s. 18. „O sprawozdań z Iron and Steel Institute z 1946 r. 1) z 1946, Specjal Referat Nr 55, sekcja I—VI, 7), tamże sekcja I—VI. 8) Special Referat Nr 55, 9—11) sekcja I, str. 9—27, 27—49, 49—54, 12—17, Specjal Referat Nr 55, sekcja II str. 54—70, 71—75, 75—79, 79—82, 82—97, 98—101. 18) Special Referat Nr 55, sekcja III, str. 101—127. 19) Specjal Referat Nr 55 sekcja IV, str. 127—136 i Specjal Referat Nr 55, sekcja V, str. 136—140.

126 666.76 : 555.672 L 10 — 2/51

Budnikow P. P.: Bardzo ogniotrwała masa chromitowo-dolomitowa. Sprawozdania nauk. Akademii Nauk. Z. S. R. R. 1946, s. 615—617, Chem. Abstr. 41, 1947, 1405 i. Zbadano wpływ Cr₂O₃, zawartego w dolomicie. Kształtki z chromitowo-dolomitowego klinokru (skład optymalny 74% dolomitu, 20% chromitu i 6% krzemianu) wytrzymują temperaturę około 1900 C. Próby z niekalcywanymi kształtkami i chromitowo-dolomitowymi wykazały, że mogą one z powodzeniem zastąpić cegły magnezytowe i chromo-magnezytowe, stosowane w piecach stalowych.

127 620 : (555.672 + 546.46) L 10 — 2/51

Graver R. M.: Porównawcza analiza termiczna materiałów ceramicznych. Journ. of Amer. Ceram. Soc. 1950, III t. 33, Nr 3, s. 96—101. Badanie kalcytów, magnezytów, dolomitów i innych.

128* 666.76 : 555.672 L 10 — 2/51

Mamykin P. S. prof. dr., Łoszkarew B. A. (Uralski Instytut Politechniczny): O dolomitowych materiałach ogniotrwałych, zawierających węglne wapno.

„O dolomitowych ognieporach soderyzacyjnych swobodnaju izwiestj (s dobawkoj perowskita)“. Ognieupory. (ZSRR) R. 15, 1950, Nr 8, sierpień, s. 359, (5/2 str., 1 wokr., 2 tab., 5 poz. bibl.). Wyniki prób dokonanych nad masą ogniotrwałą, spreparowaną z dolomitu z dodatkiem TiO_2 w obecności CaO . (perowskit = tytanat wapnia). Próby wykazały, iż dolomitowa masa ogniotrwałą po takim dodatku uzyskuje właściwości w znacznym stopniu podwyższone; wzrasta mianowicie trwałość na działanie czynników atmosferycznych, podwyższona zostaje trwałość na zmiany temperatury, wzrasta wytrzymałość na ściskanie oraz na deformację pod ciśnieniem. (S. D.).

X. Gips.

- 129* 691.55 L 10 — 2/51
Wyrób gipsu budowlanego we Francji. Cement Lime Man. (Angl.) 1947, Nr 1, s. 8, referat z Rev. Matér. Constr. (Fr) 1946, stycz. (5 rys.). Skład chemiczny gipsu budowlanego, sposoby produkcji i stosowania; opis starych pieców do wypalania gipsu jak również nowszych o ruchu ciągłym, szczególnie pieców z osobną komorą wypalania. Opis nowoczesnej fabryki w Marsylii.
- 150 666.8 L 10 — 2/51
Gips o wielkiej wytrzymałości. Chem. Abstr. 1947, 41, 1409 a (pat. radz. z 1946 r.). Po 6-godzinnym ogrzewaniu w autoklawie gips jest chłodzony przy zwykłym ciśnieniu atmosferycznym i przy 40°C, a następnie suszony przez 2 godz. w temp. 120°C.
- 151 666.8 L 10 — 2/51
Budnikow P. P.: Wolno wiążący gips. Chem. Abstr. 1947, 41, 1824 d; (patent radz.). Wiązanie gipsu powstrzymano dodaniem 5—15% kałecynowanego hydraulicznego wapna lub kałecynowanego dolomitu, bądź to przed, bądź to w czasie dehydratacji. Tak sporządzona zaprawa gipsowa zaczyna wiązać po 8—20 minutach.
- 152 666.8 L 10 — 2/51
Traxler J.: Najnowsze dane o gipsie i jego stosowaniu w przemyśle ceramicznym. Stavivo. (Cz). XXV, 1947, Nr 16, s. 292—294. Dane o materiale zwanym „alfa-gips“, otrzymanym przez odwodnienie surowego gipsu w autoklawie w parze pod ciśnieniem i w temperaturze 125°C.
- 153 666.81 L 10 — 2/51
Łapszin P.: Urządzenia taśmowe w przemyśle gipsowym. „Lientocznyje maszyny gipsowej promyszenno-sti“. Prom. Stroit. Mat. (ZSRR) 1950, Nr 2, 6. I., s. 2, (1/3 str.). Notatka prasowa o zachowaniu urządzeń taśmowych w przemyśle gipsowym do produkcji płyt i różnego rodzaju sztukatorskich wyrobów gipsowych. W roku ubiegłym w ZSRR pobudowano trzy zakłady na tej zasadzie pracujące, każdy z wydajnością 200.000 m² rocznie płyt, przeznaczonych do budowy ścian działowych. 1 m³ płyt zaoszczędza 0,7 m³ odpowiednich wyrobów z drzewa. Ciężar m² płyty wynosi 115 kg, a wytrzymałość na ściskanie od 40 do 50 kg/cm².

XI. Materiały ogniotrwałe.

- 154 666.76 L 10 — 2/51
Heuer R. P., Fay M. A.: Nowoczesne materiały ogniotrwałe o dużej trwałości. „Modern Refractories Give New Operating Economics“. Iron Age. T. 164, 1949, nr 14, s. 14, (4 str. 1 fot.). Zastosowanie w hutnictwie droższych, ale trwalszych materiałów ogniotrwałych prowadzi do oszczędności, jak np. zastosowanie bloków węglowych w trzonie wielkiego pieca oraz ubijanej masy sylimanitowej. Równie korzystne jest użycie sylimanitu w formie zaprawy. Co raz większe rozpowszechnienie znajdują też wysoko wypalane cegły szamotowe, charakteryzujące się dobrymi właściwościami fizycznymi i wysoką odpornością na działanie CO i alkaloidów (edm.). F. N.
- 155 666.76 : 666.964 L 10 — 2/51
Kocher Daniel W.: Ogniotrwałe masy betonowe. Chem. Abstr. 41, 1947, 3272 g. Projekt dodawania nowego surowca lub częściowo kałecynowanego Al_2O_3 do wapnoglinowego lub wapnokrzemowego cementu wraz z inną masą ogniotrwałą.
- 156 666.76 L 10 — 2/51
Serebriennikow S. S.: Sposób zastosowania betonów ogniotrwałych w piecach przemysłowych. „Opyt primienienija ognieupornych betonow w promyszlennykh pieczach“. (z książki „Prace Wezechzwiązkowego Zjazdu, dotyczące pieców fabrycznych“, Moskwa, 1949, s. 245—48).
- 157 666.76 L 10 — 2/51
Kornowicz E. G.: O nowym ogniotrwałym materiale dla pieców obrotowych. „O nowom ognieupornom kipricze dlja wraszczajuszczysia pecei“. Cement. (ZSRR), 1950, nr 2, str. 20—21.
- 158* 666.964 + 666.979 L 10 — 2/51
Niereński Aleksander, inż.: Przygotowanie i stosowanie betonu ogniotrwałego. Przegl. Techn. (Pl) 1950, nr 7—8 (lip. — sierp.) s. 574, (5/2 str., 2 tabl.). Rodzaje betonu ogniotrwałego: beton na bazie cementu glinowego lub portlandzkiego z mikrowypełniaczem, beton na bazie gliny i beton na bazie szkła wodnego. Przygotowanie, układanie i nadzór nad dojrzewaniem betonu ogniotrwałego. Skład mieszanek i własności wytrzymałościowe i fizyczne betonów ogniotrwałych (w formie większej tabeli). Przygotowanie deskowania i wykonywanie klocków w formach. Suszenie, rozgrzewanie i kontrolowanie jakości betonu. Przepisy w zakresie projektowania i budowy pieców z betonu ogniotrwałego.

XII. Urządzenia mechaniczne.

- 159* 621.867 L 10 — 2/51
Kaczma N. J. i Gonczarenko S. F.: Zwiększanie długości pracy przenośników taśmowych i sposoby ich naprawiania. „Powyższenie sroka służby transportnych lent i organizacija ich remonta“. Ognieupory (ZSRR), 1950, nr 6 (czerw.), s. 276, (5 str., 2 tab., 6 rys.). W wyniku systematycznej kontroli przenośników taśmowych, pracujących w przemyśle materiałów ogniotrwałych, wyjaśniono przyczyny niedomagań tych urządzeń i zaproponowano szereg środków zaradczych oraz opracowano odpowiednie przepisy obsługi. Prócz tego zorganizowano specjalny warsztat naprawiający uszkodzone (przerwane lub

popękane) taśmy za pomocą wulkanizacji przy użyciu pras, ogrzewanych elektrycznością. Artykuł zawiera dokładny opis przeprowadzania tego rodzaju napraw oraz podaje sposoby przygotowania kleju gumowego (P. B. Górn. Nr 8/50).

140* 621.867 L 10 — 2/51

Boyer G., inż.: **Transport ciągły materiałów luźnych. Część I.** „Manutention Continue des produits en vrac”. Equip. Mécan. (Fr). 1950, nr 245 (stycz.), s. 7, (4 str., 19 rys., 5 fot.). Podział materiałów luźnych wg. ich charakteru, ciężaru właściwego, ciężaru pozornego, wymiaru największych i najdrobniejszych ziarn. Ziarnistość, właściwości fizyczne i chemiczne materiałów transportowych. Zbiorniki do 100 m³ i siłosiły powyżej 100 m³ pojemności. Zamknięcia zbiorników. Dozowniki taśmowe, stalowe, obrotowe i łańcuchowe. (P. B. Górn. Nr 8/50).

141* 621.867 L 10 — 2/51

Boyer G., inż.: **Transport ciągły materiałów luźnych. Część II. (dokończ.)**. „Manutention continue des produits en vrac (suite et fin)”. Equip. Mécan. Przenośniki z taśmą gumową i stalową, przenośniki siatkowe i stalowo-członowe. Przenośniki zabierakowe, śruba Archimedes, przenośniki drgawkowe. Zsypnie, tabogony, przenośniki hamujące. Przenośniki czerpakowe, skippy. Wybór urządzenia transportowego w zależności od rodzaju materiału przemieszczanego. (P. B. Górn. Nr 8/50).

142 620.54 L 10 — 2/51

Johus M.: **Pirometria i kontrola temperatury.** „Pyrometry and Temperature Control”. Canad. Met. T. 12, 1950, nr 11, s. 20 (4 str.).

143* 621.86 L 10 — 2/51

Gotlib: **Zmechanizowany skład węgla.** „Mechanizirovannyj ugolnoj sklad”. Miesh. Trud. i Tiar. Rabot. T. 3, 1949, nr 9, s. 25, (str. 2½, 1 rys., 1 fot.). Opisano konstrukcję zmechanizowanego składu węgla dług. 200 m, zaopatrzonego w urządzenia do rozładowania wagonów oraz przenośniki i bunkry do zaopatrzenia w paliwo pieców do wypalania materiałów ogniotrwałych. Przed zmechanizowaniem zużywano na wyładowanie 1 tony węgla 0,4 roboczogodziny, a obecnie czas potrzebny na tę pracę zmniejszył się do 0,08. Załadowanie na platformy i transport do pieców 1 tony węgla wymagał poprzednio 2,5 roboczogodziny, a po mechanizacji 1,29. Koszt transportu węgla ze składu do pieców zmalał dzięki mechanizacji o 57%.

144* 621.867 L 10 — 2/51

Ziecierow J. M.: **Nowe rodzaje zastosowania transporterów.** „Nowyje widy transportierów dla massowych gruzow”. Ognieupory. T. 14, 1949, nr 5, s. 199, (11 str., 7 rys., 3 poz. bibl.). Zakłady wyrobów ogniotrwałych stosują przeważnie transportery taśmowe, które powodują nadmierne pylenie, szczególnie na skrajach i podczas wyładowywania. W związku z tym opisano następujące odmiany transporterów, pozwalające na dość dokładne uszczelnienie: bezkółkowy taśmowy, wąskotaśmowy, ze stalową taśmą, z taśmą drucianą. Jest to pierwsza grupa, w której taśma jest zasadniczym elementem nośnym. W tym typie transporterów wykorzystuje się tylko 80% szerokości taśmy, a wysokość nasypu wynosi 20—25% szerokości taśmy. Do drugiej grupy należą transportery, posiadające specjalnego typu taśmy, przesuujące materiał w odpowiednim korycie. Odrębną grupę stanowią transportery elektrowibracyjne. W. Sz.

XIII. Różne.

145* 621.6 L 10 — 2/51

Matarujew M. S., inż.: **Osuszanie powietrza sprężonego.** „Osuszenie kompjresornogo vozducha”. Promysl. Energ. (ZSRR), 1950, nr 9, s. 11, (1½ str., 6 rys.). Obecność wilgoci oraz rezstek olejowych w powietrzu sprężonym jest w pewnych okolicznościach b. szkodliwa. W celu ich osunięcia stosowane są odwadniacze oraz przyrządy do pochłaniania zanieczyszczeń olejowych; w artykule podane są rysunki tych urządzeń. Wśród nich wyróżnia typ jednostopniowy i dwustopniowy. Jako środka chemicznego do pochłaniania wilgoci używa się KCl; po zużyciu zostaje on regenerowany. Tym sposobem można usunąć 75% wilgoci. Szczególnie ważnym staje się proces osuszania powietrza wówczas, gdy używa się go do piaskownic, w szczególności chodzi o osunięcie zanieczyszczeń olejowych. W tym wypadku jako sorbent jest używany węgiel aktywowany. Do kalibrowania naczyń pomiarowych używa się powietrza sprężonego, osuszonego w specjalnych przyrządach, działających na zasadzie sił odśrodkowych; usuwają one wilgoć całkowicie. (S. D.).

146* L 10 — 2/51

Barszew W. N., inż., Chinicz G. W., inż.: **Uniwersalna samochodowa ładowarka.** „Uniwersalnyj awtopogruzczyk” Riecznoj transport (ZSRR) T. 10, 1950, Nr 4, s. 12 (1½ str., 3 fot.). Użycie samochodowej ładowarki dla robót załadowawczych i wyładowawczych tak przy różnych sypkich i drobnokęsowych materiałach jak i przy różnych towarach o znacznym ciężarze i wielkich wymiarach w stanie opakowanym. Doświadczenia z pracy ładowarki w rzecznych i morskich portach, na budowach i otwartych składach dały dobre wyniki. Artykuł szczegółowo opisuje konstrukcję ładowarki wyposażonej w silnik samochodowy typu GAZ — 51. Udźwig ładowarki wynosi 5 ton, wysokość podnoszenia łyżki o pojemności 1,5 m³ względnie uchwyty 4 m. Najwyższa szybkość poruszania się 35 km/godz. Ogólny ciężar 7,28 t. Za pomocą łyżki ładowarka może łatwo ładować z haldy węgiel, żużel, piasek, żwir, a to przy wydajności od 50 do 40 t/godz. Dzięki znacznej ruchliwości ładowarki może ona zostać użyta również do obsługi wielo składów. Ładowarka ta znalazła szersze zastosowanie w portach rzecznych w Z. S. R. R.

147 628.55 L 10 — 2/51

Badanie dymów przemysłowych. „Industrial smoke control”. Colliery Guard (Angl.). T. 179, 1949, nr 4634, (t. XI), s. 578, (1/3 str.). Tak ze względów zdrowotnych jak i ze względów ochrony własności niszczonej przez sadze obiektów, wprowadzono w Anglii ostre przepisy zwalczania dymów przemysłowych. Dymy są badane za pomocą różnych aparatów i metod. Opis tych urządzeń i ich zastosowanie.

Wydawnictwa Instytutu Techniki Budowlanej.

Instytut Techniki Budowlanej (Oddział Bibliograficzno-Wydawniczy), Warszawa, ul. Narbutta 26, opracował następujące wydawnictwa odnoszące się do przemysłów materiałów wiążących:

A. W ciągu II kwartału 1950 r. wydano:

148 669.162.265 L 10 — 2/51

1. Majewski F., inż.; Szmidówna B.: **Wartość nawozowa żużla wielkopieczowego i ustalenie właściwego rozdrobnienia dla celów rolnictwa.**

149 669.162.265 L 10 — 2/51

2. Lebeda E. inż.: Wyniki badania betonu z żużla wielkopieczowego granulowanego.

150 669.162.265 L 10 — 2/51

5. Ries H. inż.: Sprawozdanie z działalności Komisji żużlowej za czas od 15. IX. 48 r. do 31. XII. 49 r.

151 625.7 L 10 — 2/51

4. Chmaj M. inż.: Wytyczne do budowy nawierzchni betonowych.

152 626.769 L 10 — 2/51

5. Goździałkowski W. inż.: Obserwacje nad zastosowaniem mączek w praktyce, ich własności i granice stosowalności do nawierzchni bitumicznych.

155 666.86 L 10 — 2/51

6. Rusiecki A. inż.: Wytyczne dla klasyfikacji surowców — piasku i wapna do produkcji cegły wapienno-piaskowej.

154 666.912 L 10 — 2/51

7. Lewitas J. inż.: Wapno pokarbidowe i jego własności.

B. Oddano do druku następujące prace:

155 L 10 — 2/51

8. Bolewski A. prof., Gruszczyk H. inż., Jodłowski S.: Żużlowe spoiwa mieszane.

156 666.979.4 L 10 — 2/51

9. Bielenia inż.: Stabilizacja dróg gruntowych cementem.

157 666.979.4 L 10 — 2/51

10. Bielenia inż.: Maszyny do stabilizacji dróg.

158 666.915 L 10 — 2/51

11. Karaim, inż.: Technologia produkcji wapna suchogazzonego.

C. Przygotowano do druku:

159 625.769 L 10 — 2/51

12. Skalinowski N. prof.: Zużytkowanie hałd odpadków bazaltowych.

160 666.915 L 10 — 2/51

13. Karaim inż.: Wapno rolnicze 65%.

Nowe wydawnictwa francuskie o cemencie, gipsie, wapnie i o wyrobach betonowych.

Francuskie czasopismo „Revue des Matériaux de Construction et de Travaux Publics” wychodzi w dwóch edycjach. Edycja C poświęcona jest materiałom wiążącym, względnie spoiwom hydraulicznym, jak cement, wapno i gips, jak również technologii betonu i wyrobom betonowym (przemysłowi betoniarskiemu). Druga edycja omawia wyłącznie sprawy ceramiki czerwonej i białej. Redakcja tego czasopisma, Ed. C, wydała cały szereg pożytecznych broszur i książek, których spis podajemy w zestawieniu działami.

I. Materiały wiążące.

161 666.912 L 10 — 2/51

Prouteau J.: Wytwórnia wapna w basenie zagłębia de Beffes. „Une usine à chaux du bassin de Beffes”. Cena 30 fr. fr.

162 666.86 L 10 — 2/51

C. B.: 25-lecie cegły silikatowej. „Les noces d'argent de la brique silico-calcaire”. Cena 25 fr. fr.

165 666.81 L 10 — 2/51

L. Chassement: Badania nad gipsem. „Recherches sur le plâtre”, cena 100 fr. fr.

164 620.9 L 10 — 2/51

Dumesnil P.: Wybór i stosowanie energii w fabrykach produkujących materiały budowlane. „Choix et emploi de l'énergie dans les usines fabriquant des matériaux de construction”. Cena 50 fr. fr.

165 691.51 + 669.54 L 10 — 2/51

Malfait: Jakość i wady ważniejszych materiałów budowlanych (wapno i cement). „Qualités et défauts des principaux matériaux de construction (chaux et ciments) — cena 10 fr. fr.

166 666.98 L 10 — 2/51

Vugnon M.: Przemysł betoniarski i kamieni sztucznych. „L'industrie des agglomérés et pierres artificielles” II wyd. Cena 200 fr. fr.

167 666.9 L 10 — 2/51

Lafuma: Zeolity i spoiwa hydrauliczne. „Zeolites et liants hydrauliques”. Cena 50 fr. fr.

168 666.942.81 L 10 — 2/51

Lefuma: Teoria ekspansji spoiw hydraulicznych. „Théorie de l'expansion des liants hydrauliques”. Cena 20 fr. fr.

169 666.951/2 L 10 — 2/51

Ferret R.: Badania nad naturą i działaniem pucolanów. „Recherches sur la nature et la progression de l'action pouzzolanique”. Cena 75 fr. fr.

170 666.9 L 10 — 2/51

Ferret R.: Dodawanie mączek do materiałów wiążących. „Additions des matières pulvérulantes aux liants hydrauliques”. Cena 250 fr. fr.

171 666.9 L 10 — 2/51

Dumesnil P.: Produkcja białego pyłu, wapna, cementów i gipsu. „Fabrication de la poussière blanche, chaux, ciments et plâtre”. Cena 500 fr. fr.

172 666.9 L 10 — 2/51

Duches J. E.: Notatka o fabrykacji wapna i cementu. „Note sur la fabrication des chaux et ciments”. Cena 100 fr. fr.

Redaktor: Karol Czarnecki
Kier. Ośr. Dokum. Nauk. Techn. Przem. Cement.